

PHƯƠNG PHÁP NÂNG CAO KỸ NĂNG ĐỌC MÔN ĐỌC HIỂU CAO CẤP CHO SINH VIÊN

Tạ Thị Hồng Tú *

Tóm tắt: Kỹ năng *đọc* là một trong bốn kỹ năng cơ bản khi học một ngoại ngữ. Nó không chỉ giúp người học nhanh chóng nắm bắt được nội dung bài đọc, mà còn hỗ trợ cho các kỹ năng khác. Tuy nhiên, khi học môn “Đọc hiểu cao cấp”, sinh viên còn gặp rất nhiều khó khăn. Bài viết cung cấp một số kỹ năng cần thiết để nâng cao trình độ cho sinh viên ở Khoa Trung - Nhật thuộc Trường Đại học Kinh doanh và Công nghệ Hà Nội (HUBT).

Từ khóa: Phương pháp, kỹ năng đọc, đọc hiểu cao cấp.

Summary: Reading skill is one of the four basic skills when learning a foreign language. It not only helps learners quickly grasp the content of the reading, but also supports other skills. However, when studying “Advanced Reading Comprehension”, students still face many difficulties. The article provides some necessary skills to improve the level of students at the Faculty of Chinese – Japanese, Hanoi University of Business and Technology (HUBT).

Keywords: Methods, reading skills, advanced reading comprehension.

1. Mở đầu

Trong bối cảnh nền kinh tế mở cửa, hội nhập, ngày càng có nhiều doanh nghiệp nước ngoài đầu tư vào thị trường Việt Nam, mang lại rất nhiều cơ hội việc làm cho lực lượng lao động trẻ. Trung Quốc là một trong những quốc gia có nhiều công ty lớn đầu tư tại Việt Nam, mà chính sách nhân sự, tiền lương và nghề nghiệp luôn rộng mở đối với những ứng viên biết tiếng Trung. Vì vậy, nhu cầu học tiếng Trung của người Việt Nam ngày càng nhiều.

Khoa Trung - Nhật của HUBT hàng năm đã đào tạo và cho ra trường một số lượng lớn sinh viên, cung cấp nguồn lao động dồi dào cho các doanh

nghiệp Việt Nam cũng như các doanh nghiệp nước ngoài.

Để học tốt một ngoại ngữ người học không thể không chú trọng đến bốn kỹ năng cơ bản là nghe, nói, đọc, viết. Sinh viên, sau khi rèn luyện tốt bốn kỹ năng này, sẽ có được điều kiện cần và đủ để thích ứng với công việc một cách nhanh chóng.

Hiện nay, môn “Đọc hiểu cao cấp” do Tổ Bộ môn Nâng cao 2 của Khoa Trung - Nhật phụ trách và đang được giảng dạy cho sinh viên năm thứ hai của Khoa, với thời lượng 04 tín chỉ (60 tiết học). Môn học này không chỉ tăng cường kỹ năng đọc hiểu cho sinh viên, mà còn giúp các em nắm bắt được tình hình kinh

* Trường ĐH KD&CN Hà Nội

tế - xã hội, văn hóa của Việt Nam, Trung Quốc và các nước khác. Tuy nhiên, nhìn từ góc độ người học, khá nhiều sinh viên vẫn còn cảm thấy khó học môn “Độc hiểu cao cấp” này. Chính vì vậy, thông qua tìm hiểu thực trạng đọc hiểu của sinh viên năm thứ hai của Khoa Trung - Nhật khi học môn học này, tìm hiểu những khó khăn mà sinh viên gặp phải, tác giả bài viết đã phân tích, đưa ra những kiến nghị nhằm nâng cao khả năng học tốt môn “Độc hiểu cao cấp” bố trí trong chương trình.

2. Thực trạng học môn “Độc hiểu cao cấp” của sinh viên

Kỹ năng đọc hiểu đóng vai trò vô cùng quan trọng trong đời sống và công việc. Khi rèn luyện được kỹ năng này, chúng ta có thể nắm bắt thông tin nhanh chóng, hiệu quả, tránh được các vấn đề hiểu lầm, sai sót của cách truyền đạt qua lời nói.

Từ vựng rõ ràng là cơ sở quan trọng và cần thiết cho việc đọc hiểu tiếng Trung. Muốn đọc được dễ dàng, sinh viên phải nắm bắt được một số lượng từ nhất định. Biết nhiều từ vựng giúp sinh viên cải thiện được tốc độ và kỹ năng đọc. Đa phần sinh viên (80%) đều thẳng thắn chia sẻ rằng từ vựng là trở ngại lớn nhất khi học các bài đọc hiểu trong giáo trình “Độc hiểu cao cấp”. Sinh viên cho biết những bài đọc, mà các em cảm thấy khó, đều là những bài có nhiều từ mới. Khi làm bài tập, sinh viên mất khá nhiều thời gian tra từ để đọc hiểu được thông tin. Vốn từ vựng của nhiều sinh viên còn hạn chế, nên khi học môn “Độc hiểu cao cấp”, các em rất khó nắm bắt nội dung bài học.

Khả năng nắm bắt nội dung bài học của sinh viên chưa cao. Cụ thể là khoảng 87% sinh viên sử dụng Google để dịch bài, 10% sinh viên tra từ để dịch, chỉ có 3% sinh viên tự phán đoán nghĩa của từ. Chính việc sử dụng Google để dịch dẫn đến việc sinh viên không nắm bắt được nghĩa và kết cấu của các từ, mẫu câu quan trọng hay dùng trong tiếng Trung, đồng thời cũng không xác định được các thành phần chính của câu, cũng như không xác định được trung tâm ngữ và định ngữ (là hai thành phần quan trọng của câu). Ngoài ra, việc không phân biệt rõ được các từ loại, phát âm sai, đọc sai từ, dùng nhầm nghĩa,... cũng dẫn đến hiểu sai nội dung bài học.

Có đến hơn 70% số sinh viên được hỏi cho biết bản thân có rất ít hoặc hầu như không có hiểu biết về chủ đề một số bài đọc hiểu. Theo Grabe (1991), một trong những yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả của quá trình đọc hiểu là kiến thức nền có liên quan đến nội dung bài đọc. Chủ đề các bài đọc trong giáo trình không hẳn mới lạ với sinh viên. Tuy nhiên, khi được giảng viên đặt những câu hỏi đơn giản về những chủ đề, như cuộc cách mạng đại văn hóa vô sản, “bát com sắt”, “tứ đại kiện”,... do chưa có đủ kiến thức nền, nên nhiều sinh viên không tự tin đưa ra câu trả lời.

Mặc dù đã học qua bốn kỳ môn đọc hiểu sơ - trung cấp, được giới thiệu cũng như thực hành các kỹ năng đọc hiểu khác nhau, nhưng có lẽ do hạn chế về năng lực cũng như tính tự giác học tập chưa cao, nên có nhiều sinh viên vẫn chưa nắm vững được các kỹ năng đọc hiểu. Nhiều sinh viên cảm thấy bối rối khi lựa chọn

các kỹ năng đọc hiểu cho từng dạng bài tập cụ thể.

3. Giải pháp

3.1. Đối với giảng viên:

Giảng viên cần yêu cầu sinh viên phải xem trước từ mới, cấu trúc, nội dung bài đọc để nắm được nội dung cơ bản của bài. Ở trên lớp, tăng cường kiểm tra lượng từ vựng của sinh viên thông qua các dạng bài tập và ứng dụng, như Quizizz, Quizlet,... Vào bài học mới, giảng viên chú trọng luyện tập kỹ năng đọc hiểu về từ vựng, cấu trúc câu, nội dung các đoạn,..., khuyến khích sinh viên đọc thêm nhiều tài liệu đọc hiểu với các chủ đề khác nhau.

Căn cứ vào các vấn đề đã nêu ở trên, khi giảng phân từ vựng, cần tăng cường cho sinh viên nhận biết mặt chữ thông qua đọc và chỉnh những âm sai cho các em. Đọc bài cũng là một hình thức đọc hiểu. Thông qua cách đọc của sinh viên, không những có thể biết sinh viên có nhận được mặt chữ hay không, mà còn có thể biết được sinh viên có biết ngắt câu để hiểu ý của từ hay của chữ không, có hiểu được biểu đạt của tác giả hay không. Còn đối với sinh viên hay bị nhầm lẫn những chữ giống nhau, nhưng cách đọc khác nhau, những chữ gần giống nhau hay từ đa nghĩa, giảng viên cũng cần chú ý phân tích, giảng giải cho sinh viên để hạn chế việc nhầm lẫn. Ví dụ như: 重 (chóng, zhòng); 为(wéi, wèi); “飞船” với “飞航”、“进行” với “讲行”; “将” hay “将要”, hay “把”; 非 là “非常” hay là “不属于某一范围”. Ngoài ra, cần tăng cường ứng dụng từ ngữ, đặc biệt là sự kết hợp của động từ

với các thành phần khác, nhắc sinh viên tìm sự phối hợp giữa các thành phần của câu trong quá trình đọc, hiểu được mối quan hệ giữa động từ với trung tâm ngữ, để từ đó, nắm bắt nội dung của câu trở nên dễ dàng hơn, ví dụ, “树立 ..... 形象、发挥 ..... 优势/特长”.

Trong quá trình giảng, giảng viên cần chú trọng các kết cấu cố định hay các kết cấu thường dùng. Nội dung của các bài trong môn “Đọc hiểu cao cấp” thiên về lối viết báo chí, nên thường sử dụng các kết cấu cố định mang văn phong ngôn ngữ viết khá nhiều, mà trong văn nói ít khi dùng. Chính vì vậy, trong quá trình dạy, giảng viên nên thường xuyên nhắc nhở, tổng kết các kết cấu này nhằm giúp sinh viên ghi nhớ để các em có thể hiểu rõ nội dung bài viết, ví dụ: “为 ..... 而、以 ..... 为、相对于 ..... 来说”.

Khi giảng về ngữ pháp của câu, nên hướng dẫn sinh viên cách phân chia các thành phần trong một câu dài, nêu ra được các thành phần chính của câu. Ngoài ra, cũng nên chú trọng cách dùng các dấu câu trong tiếng Trung, ví dụ cần phân biệt cho sinh viên cách dùng dấu phẩy và dấu chấm, tránh để các em biết được chỗ nào là biểu thị ngắt ý, chỗ nào là biểu thị liệt kê.

Không nên yêu cầu sinh viên dịch cả bài để hiểu rõ nội dung. Thay vào đó hướng dẫn sinh viên cách chọn từ khóa quan trọng trong bài học. Khi đọc một bài viết, không nên dành thời gian để sinh viên đọc từng từ một. Việc này sẽ mất rất nhiều thời gian. Vì vậy, đòi hỏi sinh viên phải có kỹ năng xác định các từ khóa của mỗi câu, điều mà các em

có thể hiểu và hình thành các chủ đề chính có ý nghĩa, từ đó sẽ giúp sinh viên tăng tốc độ đọc các bài viết khác. Ngoài ra, có thể hướng dẫn sinh viên tóm tắt nội dung từng đoạn văn. Đầu tiên, thay vì đọc bài viết dài trong một lần, hãy đọc theo đoạn văn. Điều này sẽ khiến sinh viên có ít thông tin để tiêu hóa, cho phép sinh viên nắm bắt ý chính của mỗi đoạn văn. Thứ hai, có thể hướng dẫn sinh viên tóm tắt các đoạn văn bằng biểu đạt ngôn ngữ của bản thân, hoặc trả lời các câu hỏi giảng viên đưa ra xoay quanh nội dung của đoạn văn. Yêu cầu sinh viên cố gắng vận dụng các từ, kết cấu quan trọng trong bài. Cách làm này không chỉ cung cấp cho sinh viên cơ hội để biểu đạt, mà còn kiểm tra được sinh viên có hiểu và nắm bắt được nội dung của bài hay cách dùng của các kết cấu hay không.

Khi làm bài đọc hiểu, giảng viên yêu cầu sinh viên nhận dạng và chỉ rõ yêu cầu của bài tập, các thủ thuật đọc hiểu cần vận dụng. Việc này vừa giúp sinh viên có được định hướng đúng về cách làm bài cũng như ôn luyện các thủ thuật đọc hiểu. Cụ thể, với dạng câu hỏi lựa chọn (根据课文内容选择正确答案), sinh viên cần chỉ ra thủ thuật đọc tìm từ khóa trong câu hỏi, dựa vào từ khóa để tìm thông tin tương ứng trong bài đọc, đọc kỹ thông tin và quyết định lựa chọn phù hợp. Giảng viên không chỉ yêu cầu sinh viên giải thích đáp án đúng, mà còn phân tích đáp án sai.

3.2. Đối với sinh viên

Để học tốt môn “Đọc hiểu cao cấp”, đòi hỏi sinh viên phải có sự đam mê, tìm

hiểu, kiên trì và tính tự giác trong quá trình học.

Trước khi lên lớp sinh viên phải chuẩn bị trước bài mới ở nhà, học thuộc phần từ mới, xem các kết cấu được nêu sẵn trong bài, rồi tiến hành đọc bài. Vì môn “Đọc hiểu cao cấp” này có nội dung mỗi bài khá dài và khó, nên bản thân sinh viên cần luyện kỹ năng đọc lướt và nắm bắt được nội dung và ý chính của bài. Kỹ năng đọc lướt và tìm ý chính như vậy sẽ giúp sinh viên nắm được nội dung khái quát của bài đọc.

Đọc mỗi bài ít nhất hai lần. Sinh viên tuyệt đối không được dùng Google để dịch cả bài. Khi gặp các từ mới, không vội tra nghĩa ngay, mà tập phán đoán nghĩa của từ dựa vào ngữ cảnh trong bài. Với những câu hoặc những đoạn khó, không hiểu nội dung, nên đánh dấu lại để lên lớp nghe giảng viên giảng hoặc hỏi lại giảng viên. Phương pháp này cũng sẽ giúp sinh viên ghi nhớ lâu hơn những nội dung mình đã được giải đáp.

Trên lớp, khi sinh viên khác đọc bài, nên chú ý lắng nghe để biết mình đọc đã đúng phiên âm chưa. Mỗi khi giảng viên giảng về những từ ngữ, kết cấu mới, nên chuyên tâm nghe để biết cách vận dụng, từ đó hiểu rõ hơn nội dung của bài.

Sau mỗi bài học, sinh viên nên tự mình thuật lại nội dung bài học bằng lời văn của mình. Chú ý sử dụng các từ và kết cấu đã học.

Tìm đọc thêm các tài liệu liên quan khác để nâng cao khả năng đọc hiểu của bản thân.

4. Kết luận

Trong quá trình giảng dạy môn

“Đọc hiểu cao cấp”, sau khi áp dụng các phương pháp trên, tôi thấy sinh viên ít nhiều có sự tiến bộ rõ rệt trong việc nắm bắt nội dung chính của các bài học, không còn cảm thấy quá khó khi tiếp cận với những bài mới, không còn tâm lý

căng thẳng trong giờ học khi đọc không hiểu nội dung.

Hy vọng bài viết này sẽ có ích với các thầy cô dạy môn “Đọc hiểu cao cấp” trong việc nâng cao hiệu quả giảng dạy và trình độ đọc hiểu cho sinh viên./.

Tài liệu tham khảo

1. http://www.hwjyw.com/jxyd/xskj/200803/t20080318_14318_1.shtml
2. <https://wenku.baidu.com/view/ad16e781df80d4d8d15abe23482fb4daa58d1d98.html>
3. <https://wenku.baidu.com/view/ad16e781df80d4d8d15abe23482fb4da58d1d98.html>